

Policy för visselblåsning

Gäller för kommunens förvaltningar och bolag

1. Bakgrund

Kommunen ska göra allt för att i ett tidigt skede upptäcka eventuella missförhållanden inom vår organisation. Samtliga anställdas och övriga intressenters engagemang är en viktig del av det arbetet. Därför är det naturligt att uppmuntra till ett klimat där rapportering av missförhållanden blir en självklar del av verksamhetens kultur.

2. Syfte

Syftet med denna policy är att organisationens anställda och övriga intressenter ska känna sig trygga med att rapportera missförhållanden och andra allvarliga händelser utan rädsla för repressalier eller andra negativa konsekvenser. Syftet med policyn är också att säkerställa att rapporterna hanteras enligt fastställda rutiner så att visselblåsaren vet att rapporterna tas på allvar och hanteras konfidentiellt.

3. Vem omfattas av policyn?

Den som i ett arbetsrelaterat sammanhang har fått del av eller inhämtat information om missförhållanden och som tillhör någon eller några av följande personkategorier hos verksamheten:

- a) arbetstagare,
- b) personer som gör en förfrågan om eller söker arbete,
- c) personer som söker eller utför volontärarbete,
- d) personer som söker eller fullgör praktik,
- e) personer som annars står till förfogande för att utföra eller utför arbete under verksamhetens kontroll och ledning,
- f) egenföretagare som söker eller utför uppdrag,
- g) personer som står till förfogande för att ingå eller ingår i verksamhetens förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan,
- h) aktieägare som står till förfogande för att vara eller som är verksamma i aktiebolaget, eller
- i) personer som har tillhört någon av personkategorierna ovan och har fått del av eller inhämtat informationen under tiden i verksamheten.

Även förtroendevalda omfattas av denna policy om dessa ingår i personalkategorierna som nämns ovan eller uppfyller kriterierna i övrigt.

4. Skydd vid visseblåsning

4.1. Skydd i form av ansvarsfrihet

En rapporterande person får inte göras ansvarig för att ha åsidosatt tystnadsplikt om det fanns skäl原因 anledning att anta att rapportering var nödvändig för att avslöja missförhållandet. Att visseblåsaren inte får hållas ansvarig innebär ett skydd mot rättsligt ansvar, till exempel får inte personen dömas till fängelse eller åläggas ersättningsskyldighet.

4.2. Skydd mot hindrande åtgärder och repressalier

Ingen i verksamheten får hindra eller försöka hindra rapportering. Personer är alltså skyddade mot hot om bestraffning vid rapportering och någon hos verksamheten får inte heller försvåra rapportering, till exempel genom att inte lämna information om hur rapportering sker.

Ingen i verksamheten får inte heller vidta repressalier på grund av att rapportering skett. En repressalie är en direkt eller indirekt åtgärd som vidtas eller inte vidtas och som ger upphov eller kan ge upphov till skada eller men för den rapporterande personen. Som exempel kan en repressalie vara avstängning, permittering, uppsägning, ändrade arbetsuppgifter, lönesänkning, trakasserier eller diskriminering.

4.3. Skyddad personkrets

Skyddet gäller för:

- a) en rapporterande person (enligt avsnitt 3 ovan),
- b) den person från verksamheten som bistår den rapporterande personen, såsom en förtroendevald eller ett skyddsombud,
- c) den person i verksamheten som har koppling till den rapporterande personen, såsom en anhörig eller kollega, och
- d) en juridisk person som den rapporterande personen äger, arbetar för eller på annat sätt har koppling till.

5. Extern rapportering

Skyddet som finns beskrivet enligt ovan gäller även när rapportering sker externt till en myndighet. De myndigheter som regeringen utsett har egna externa rapporteringskanaler och förfaranden för att ta emot, följa upp och lämna återkoppling på rapporter inom vardera myndighets ansvarsområde. Sådan extern rapportering ansvarar de specifika utsedda myndigheterna för, vilket innebär att kommunen inte har någon koppling till sådana rapporteringskanaler. Mer information om vad extern rapportering innebär och vilken myndighet du ska vända dig till inom Sverige finns i Förordning (2021:949) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden. Du kan även lämna din rapport till EU:s institutioner, organ eller byråer om rapporten rör unionsrätt. Mer information om tillvägagångssättet finns hos respektive myndighet och EU-organ.

6. Vad ska rapporteras?

Visselblåsartjänsten ska användas för att rapportera information kring missförhållanden som rör organisationens vitala intressen, individers liv eller hälsa eller missförhållanden som det finns ett allmänintresse av att det kommer fram.

Kom ihåg att du inte behöver ha bevis för att din rapport är sann utan det räcker med att du är i god tro kring dina farhågor. Det är dock inte tillåtet att ljuga eller medvetet lämna falsk information i din rapport.

Information som enbart rör din personliga arbetssituation såsom missnöje gällande lön eller liknande utgör i regel inte ett visseblåsarfall.

7. Meddelarfrihet och anskaffarfrihet

Meddelarfriheten följer av tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen och innebär rätt att lämna uppgifter till massmedia för publicering.

Anskaffarfriheten innebär att var och en har rätt att anskaffa uppgifter avsedda för publicering i ett massmedium som omfattas av grundlagarna.

En rapporterande person har samma skydd vid offentliggörande av information som vid intern rapportering och extern rapportering, förutsatt att personen först rapporterat externt eller att situationen innebär fara för liv, hälsa, säkerhet eller risk för omfattande skada i miljön.

Denna policy gäller för hela kommunkoncernen.

Det finns även en framtagen rutin kopplad till denna policy.